

ARMÁDA SPÁSY
MEZINÁRODNÍ ETICKÉ STANOVISKO

EUTANÁZIE A ASISTOVANÁ SEBEVRAŽDA

VYJÁDŘENÍ STANOVISKA

Armáda spásy pevně věří, že všichni lidé si zaslouží soucit a péči v utrpení a umírání. Eutanazie a asistovaná sebevražda by však neměly být považovány za přijatelnou formu reakce. Podkopávají lidskou důstojnost a jsou morálně nesprávné. Armáda spásy se proto domnívá, že eutanazie a asistovaná sebevražda by měly být nezákonné.

POZADÍ A SOUVISLOSTI

Je důležité začít definicemi a rozlišením, protože diskuse o eutanazii a asistované sebevraždě často trpí nejasnostmi ohledně významu klíčových slov:

- Eutanazie znamená usmrcení někoho jiného, o jehož životě se předpokládá, že nemá cenu žít. Dobrovolná eutanazie se provádí na žádost osoby, která má být usmrcena, nebo s jejím souhlasem. Nedobrovolná eutanazie se provádí bez žádosti nebo souhlasu toho, kdo má být usmrcen, protože není schopen dát souhlas (například usmrcení pacienta s pokročilou Alzheimerovou chorobou). Nedobrovolná eutanazie je usmrcení osoby, která je schopna souhlasu, ale souhlas k usmrcení nedala.
- Sebevražda je přímé a úmyslné usmrcení sebe sama. Při asistované sebevraždě někdo jiný poskytuje pomoc osobě, která sebevraždu páchá (například návod, jak sebevraždu účinně provést, nebo prostředky, kterými ji lze provést). Pokud pomoc poskytuje lékař, hovoříme o sebevraždě za asistence lékaře.

- Moderní medicína nám umožňuje přežít nemoci a úrazy, které by naši předkové téměř jistě nepřežili. Pro mnoho lidí je tento vývoj obrovským požehnáním, ale pro některé je život prodloužený díky lékařské péči bolestivý, omezený a někdy překypující utrpením. Tato zkušenost s udržováním při životě, jehož kvalita je však nízká, je jedním z důvodů, proč jsou tradiční pravidla proti eutanazii a asistované sebevraždě stále více zpochybňována.

DŮVODY PRO STANOVISKO ARMÁDY SPÁSY

Armáda spásy přijímá následující zásady:

- Všichni lidé si zaslouží, aby jejich utrpení bylo minimalizováno všemi možnými způsoby, které jsou v souladu s úctou k posvátnosti života.
- Rozhodnutí odmítnout nebo ukončit lékařskou péči není sebevraždou.
- Není eutanazií, když zdravotníci odmítnou nebo ukončí lékařskou péči, která pouze prodlužuje proces umírání.
- Poskytování podpůrné péče za účelem zmírnění nesnesitelné bolesti a utrpení (např. prostřednictvím analgetik) může být vhodné, i když vedlejším účinkem je zkrácení procesu umírání.

Smrt je lidskou realitou. I při nejpokročilejší lékařské vědě a pozorném poskytování péče není vždy možné vyléčení a bolest a utrpení nelze vždy překonat. Nikdy však nesmíme utrpení kohokoli používat jako ospravedlnění pro způsobení jeho smrti nebo hodnotit život člověka jako nehodný žití.

Respektování posvátnosti lidského života znamená, že si vážíme všech lidských bytostí bez ohledu na věk, zdravotní stav, pohlaví, rasu, náboženství, sociální postavení nebo jejich potenciál k úspěchu.

Víme, že Boží uzdravující moc občas zasahuje a že umírající lidé jsou navraceni do života. Ale i přesto není život na tomto světě konečným Božím určením pro lidské bytosti.

Křesťanská víra považuje smrt za přechod z pozemského života do života věčného (2 Timoteovi 4,6-8; 2 Korintským 4,16-18), do života, do kterého mohou všichni s nadějí a důvěrou vstoupit skrze víru v Ježíše Krista.

Zastánci eutanazie a asistované sebevraždy zdůrazňují dva klíčové argumenty: a) autonomii jednotlivce (která je vykládána tak, že zahrnuje právo mít kontrolu nad vlastní smrtelností) a b) soucitnou reakci na lidské utrpení.

Armáda spásy si podobně vysoce váží autonomie člověka, ale domnívá se, že člověk nemá právo na smrt způsobenou vlastním přičiněním nebo pověřením jiné osoby k jejímu zajištění. Armáda spásy považuje každého člověka za nekonečně cenného, majícího přirozenou důstojnost, a každý život za dar od Boha, o který je třeba pečovat, rozvíjet ho a který je třeba vykoupit. Lidský život, stvořený k obrazu Božímu, je posvátný a má věčný úděl (Genesis 1,27). Lidské bytosti byly stvořeny pro vztahy a pro to, aby se tyto vztahy projevovaly životem ve společenství, a to i v době smrti (1. Korintským 12,26; 1. Janova 3,14).

Prioritou, která řídí křesťanský soucit v procesu umírání, je maximální péče. Všichni známe strach z utrpení a frustraci z neschopnosti plně ho zmírnit, nicméně naším trvalým cílem není odstranit trpící lidi, ale najít lepší způsoby, jak se s jejich utrpením vypořádat.

PRAKTICKÉ KROKY

1. Je důležité nemocným, starým a umírajícím lidem slovem i skutkem sdělit, že jsou hodni úcty, že jsou milováni a nebudou ponecháni svému utrpení.
2. Úcta k důstojnosti lidského života vyžaduje kvalitní péči o všechny osoby na konci jejich života. Armáda spásy proto podporuje přístup k paliativním službám, které poskytují komplexní péči (fyzickou, emocionální, psychologickou, sociální a duchovní), když už není lékařská naděje na vyléčení. Hlavním cílem této péče by měla být optimální kontrola bolesti a celkové zajištění pohodlí člověka.
3. Lidé žijí v sociálních vztazích; to, co se stane jednomu člověku, má hluboký dopad i na ostatní. Je důležité, aby byla podpora rozšířena tak, aby odpovídala komplexním potřebám rodiny, poskytovatelů péče a širší sociální komunity, která bude truchlit nad ztrátou svého blízkého a přítele.
4. Je vhodné, aby se ti, kteří tak mohou učinit, na svou smrt vhodně připravili, zejména duchovně, a aby informovali své blízké a pečující osoby o svých přáních týkajících se této závěrečné fáze životní cesty.
5. Může být užitečné tomu dát písemnou podobu; je však třeba se chránit před možností, že na nemocné, staré, postižené a umírající bude, ve snaze, aby se nestali nechtěnou přítěží, činen skrytý nátlak, aby jednali v rozporu se svými skutečnými zájmy a přáními.
6. Rozhodnutí týkající se záležitostí na konci života by měla, pokud možno, zůstat v rukou umírajícího ve spolupráci s kompetentními zdravotnickými pracovníky za asistence blízkých, které si pacient přeje zapojit.
7. Pokud umírající osoba již není schopna zapojit se do rozhodovacího procesu, mohou být jiní, kteří ji/ho dobře znají, zmocnění jednat jako náhradní rozhodovatelé.

ODKAZY

Biggar, N. (2004).

Aiming to Kill: The ethics of suicide and euthanasia. / *Záměr zabít: Etika sebevraždy a eutanazie*. Londýn: Darton, Longman & Todd.

Evans, A. (2011).

Is God Still at the Bedside? The medical, ethical, and pastoral issues of death and dying. / *Bůh stále u lůžka? Lékařské, etické a pastorační otázky smrti a umírání*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.

Gill, R. (2006).

Health Care and Christian Ethics. / *Zdravotní péče a křesťanská etika*. Cambridge: Cambridge University Press.

Meilaender, G. (2005).

Bioethics: A primer for Christians. / *Bioetika: učebnice pro křesťany*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.

Verhey, A. (2003).

Reading the Bible in the Strange World of Medicine. / *Čtení Bible v podivném světě medicíny*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.

Schváleno generálem, srpen 2013.

Přesvědčení vyjádřená v tomto mezinárodním etickém stanovisku představují oficiální stanovisko Armády spásy k dané problematice a nesmí být žádným způsobem upravována nebo přizpůsobována bez výslovného písemného souhlasu Mezinárodního ústředí.

